

зуміємо залучити до неї якнайбільше людей. Адже легше всього на громадські роботи направити безробітних – це входить до наших функціональних обов'язків. Завдання ставилося значно ширше – аби ініціативою пройнялися всі без винятку жителі Сумщини. Чи досягли цієї мети? Переконані, що – так. Про це свідчать незаперечні факти і цифри. А ще вкотре пересвідчилися, що громада – велика сила.

Акція «А що ти зробив для Євро-2012 у своєму селі, селищі, місті?» стала вже історією, сторінкою життя обласної служби зайнятості. Вона залишиться знаковою і значущою в літописі обласної громади як свідчення працелюбства, вболівання за спільну справу, бажання зробити рідний край чистим, охайним, затишним. Адже те піднесення, порив, бажання долучитися до колективного творення виявилися настільки потужними і піднесеними, що маємо право говорити про міні-феномен слобожанського колективізму і відповідальності. Ми всі довели, що можемо жити за найвищими європейськими мірками і стандартами.

Але хоч чемпіонат і акція добігли кінця, роботи з упорядкування населених пунктів не припиняються ані на день. Адже всі впевнилися – у нашому спільному домі за нас ніхто не наведе порядок. І чи не в цьому щоденне маленьке щастя і втіха – власними руками творити комфорт і затишок. Тут варто сказати, що такий підхід змусив організаторів акції шукати нові форми та методи проведення заходів, розширити їхню палітру, наблизив службу зайнятості до конкретної людини. Завдяки нововведенню всі чіткіше змогли побачити прогресивні кроки, результати діяльності, яких досягла служба зайнятості за період існування. Акція допомогла спеціалістам служби зайнятості яскравіше виокремити власну роль у практичній діяльності, своє значення в долях людей, з котрими доводиться щодня спілкуватися під час виконання функціональних обов'язків.

Завдяки акції перші особи виконавчої влади, місцевого самоврядування, роботодавці, соціальні партнери, громадські організації глибоко ознайомилися з можливостями сьогоденної служби зайнятості, їм наочно демонструвався весь спектр соціальних послуг тим, хто шукає роботу, та роботодавцям, які потребують кадрів. Причому дії працівників служби зайнятості підкріплювалися кон-

кретними прикладами, відеоматеріалами, розповідями вчорашніх безробітних, а сьогодні успішних підприємців, історіями роботодавців, які ефективно співпрацюють зі службою.

У свою чергу організаційний комітет забезпечив підготовку та проведення широкомасштабних і резонансних заходів у обласному центрі, у кожному місті та районі, селищах міського типу, великих селах області. Для цього були задіяні мобільні центри професійної орієнтації.

Обласна служба зайнятості постійно приділяє увагу зміцненню свого авторитету. Для цього задіяні і давно практикуються різні важелі, які пройшли випробування практикою життя. Перш за все керівники та спеціалісти служби системно працюють над підвищенням ефективності надання соціальних послуг. З цією метою ми не обмежуємося масовими заходами. В обласній службі зайнятості практикуються особисті зустрічі з роботодавцями. Причому роблять це не лише спеціалісти функціональних відділів обласного та базових центрів зайнятості, а всі без винятку спеціалісти відділів. Зустрічі «тет-а-тет» з першими керівниками підприємств різної форми власності дозволяють не просто донести до головного партнера пакет соціальних послуг, якими він може скористатися за допомогою служби, а й виробити конкретний план дій на перспективу по кожному бюджетоутворюючому трудовому колективу. Як правило, така креативність вносить корективи в діяльність базових центрів зайнятості, змушує наблизити роботодавців до служби зайнятості, підвищує коефіцієнт корисної дії подібної співпраці.

Започаткування нового підходу до взаємостосунків з роботодавцями поглибило знання проблем виробничих колективів серед працівників служби зайнятості. Як наслідок, підвищилася ефективність надання соціальних послуг роботодавцям, безробітним громадянам. Можна з повним правом констатувати: зусилля обласної служби зайнятості, в тому числі і під час підготовки та проведення акції, спрямовані на утвердження її авторитету як державної структури, завоювання лідерства у площині соціального захисту населення, співпраці з роботодавцями, зміцнення та розширення ділового соціального партнерства. Ці напрями роботи і в майбутньому залишаться пріоритетними в діяльності обласної служби зайнятості.

І.А. Прохоренко,

начальник відділу організації надання послуг роботодавцям

Харківського обласного центру зайнятості, м. Харків

Взаємодія органів влади та центрів зайнятості Харківської області при організації оплачуваних громадських робіт

Економічний розвиток диктує певні вимоги до ринку праці. У той час як працівник прагне отримати роботу, мати належні умови праці та рівень заробітної плати, роботодавець має право встановлювати відповідно до вимог чинного законодавства та власних потреб тривалість та характер проведення тих чи інших видів робіт.

На підтримку створення тимчасових робочих місць

шляхом організації оплачуваних громадських робіт спрямовані ст. 7 та 23 Закону України «Про зайнятість населення», ст. 7 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», Положення про порядок організації та проведення оплачуваних громадських робіт, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2008 №839.

Беручи до уваги труднощі, що виникають під час пошуку постійного місця працевлаштування, оплачувані громадські роботи є не лише можливістю отримання певного доходу та збереження мотивації до праці, а й дієвим засобом зниження соціальної напруженості на ринку праці. Їх проведення сприяє вирішенню нагальних потреб територіальних громад, тим більше, що в комунальній власності місцевих рад є чимало об'єктів соціально-культурного призначення, для впорядкування та підтримки в належному стані яких потрібні тимчасові працівники. Якби не тісна співпраця органів місцевого самоврядування з центрами зайнятості, більшість цих об'єктів нині були б остаточно занедбані та вже не функціонували.

Залучення до оплачуваних громадських робіт незайнятих громадян з позиції держави є кращим засобом, ніж виплата допомоги по безробіттю. По-перше, кошти виплачуються за виконання суспільно-корисних робіт; по-друге, створюються хоча й тимчасові, але нові робочі місця; по-третє, велика частка заробітної плати в загальних витратах, яка характерна для тих галузей, де звичайно організуються громадські роботи, робить доцільним їх використання. Але це не означає, що чинним законодавством не враховані повною мірою інтереси безробітного, що перебуває на обліку в службі зайнятості. Сьогодні незайняті особи, які не отримують допомоги по безробіттю, залучаються до громадських робіт за рахунок усіх можливих джерел фінансування, а безробітні, які отримують допомогу, – за рахунок коштів роботодавців та місцевих бюджетів і, навіть, за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за наявності відповідного звернення органу місцевого самоврядування або місцевої державної адміністрації щодо організації робіт, які мають суспільно-корисну спрямованість.

Упродовж 2011 року міськрайцентрами зайнятості Харківської області було укладено 1 297 договорів з підприємствами, установами та організаціями на проведення оплачуваних громадських робіт, відповідно до яких у тимчасових роботах взяли участь понад 26,2 тис. незайнятих громадян. Витрати коштів на проведення таких робіт становили 27,4 млн. грн., у тому числі за рахунок коштів Фонду – 22,9 млн. грн., роботодавців – понад 3,5 млн. грн., місцевих бюджетів – більше 1 млн. грн. Порівняно з аналогічним періодом 2010 року кількість учасників таких робіт зросла на 3 тис. осіб, а сума витрачених коштів на 6,6 млн. грн. При цьому в загальній сумі витрат на організацію та проведення оплачуваних громадських робіт витрати на оплату праці громадян становили 99,3% (27,2 тис. грн.) загального обсягу.

Перелік оплачуваних громадських робіт, які виконуються тимчасовими працівниками, не обмежений і залежить виключно від потреб певної громади. Це можуть бути роботи, пов'язані з сільським та лісовим господарством, промисловістю, житлово-комунальним сектором, культурою, охороною здоров'я та соціальною сферою.

Саме місцеві державні адміністрації, виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад області відповідно до територіальних програм зайнятості населення щороку приймають рішення щодо організації оплачуваних громадських робіт, визначення їх видів на підприємствах, в

установах та організаціях комунальної форми власності, а також за договорами – в інших роботодавців, та доводять цю інформацію до державної служби зайнятості і роботодавців, у яких планується організувати такі роботи.

Поряд із безробітними до оплачуваних громадських робіт залучаються різні категорії зайнятого населення: працюючі громадяни, які виявили бажання виконувати громадські роботи у вільний від основної роботи час; учнівська та студентська молодь у вільний від навчання час; пенсіонери та інваліди. Спрямуванню саме цих категорій громадян на оплачувані громадські роботи за рахунок коштів місцевих бюджетів упродовж останніх років на Харківщині приділяється особлива увага. Це дозволяє суттєво розширити коло осіб, що залучаються до тимчасової суспільно-корисної праці на користь територіальних громад. Перелік таких робіт не обмежений і залежить виключно від потреб певної громади. Це можуть бути роботи, пов'язані з сільським та лісовим господарством, промисловістю, житлово-комунальним сектором, культурою, охороною здоров'я та соціальною сферою.

Починаючи з 2008 р. завдяки реалізації спільних заходів Харківського обласного центру зайнятості та Харківської обласної державної адміністрації, проведення відповідної роботи з сільськими (селищними, міськими) радами та районними державними адміністраціями обсяги коштів, які виділяються з місцевих бюджетів на організацію оплачуваних громадських робіт, та кількість учасників робіт щороку збільшуються. Так, у 2008 р. у громадських роботах за рахунок коштів місцевих бюджетів взяли участь 62 особи, на виплату заробітної плати яких було витрачено 55,8 тис. грн., у 2009 р. – 311 осіб з виплатою 236,3 тис. грн., у 2010 р. – 923 особи з виплатою 766,5 тис. грн., у 2011 р. – 1 256 осіб з використанням понад 1 млн. грн.

Третій рік поспіль, включаючи 2012 р., виділення та подальше використання означених коштів проводиться по всіх без винятку районах і містах обласного значення. При цьому по 8 районах області у 2011 р. кошти на громадські роботи були передбачені всіма місцевими радами, що входять до складу районів.

Із 1 256 осіб, що брали участь у громадських роботах в 2011 р. за рахунок коштів місцевих бюджетів, 96,8% належать до зайнятого населення, з них 726 осіб – учнівська та студентська молодь.

Більшість учасників оплачуваних громадських робіт, що проводились за рахунок бюджетних коштів, виконували тимчасові роботи з благоустрою територій населених пунктів, впорядкування парків та зон відпочинку, упорядкування меморіалів, пам'ятників, братських могил та інших місць поховання загиблих захисників Вітчизни, ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ, облаштування спортивних майданчиків, ремонту приміщень дитячих оздоровчих таборів тощо.

Активно брали участь у їх проведенні учні та студенти. Аналіз показав, що кількість юнаків та дівчат, які охоче працюють на оплачуваних громадських роботах у період канікул та у вільний від навчання час, із року в рік збільшується. За сприяння служби зайнятості за період 2009–2011 рр. до таких робіт була залучена майже 1 тис. учнів та студентів, у тому числі у 2009 р. – 14 осіб, 2010 р.

– 215 осіб, 2011 році – 726 осіб. І це не лише мешканці області, а й понад півсотні громадян не за місцем постійного проживання – учні та студенти з інших регіонів, що навчаються в Харківській області.

Вперше до громадських робіт було залучено 136 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, соціальна підтримка яких є одним із пріоритетних завдань влади. Така тимчасова зайнятість дозволяє мотивувати їх до праці, молодь пізнає реальну вартість хліба через власну працю.

Вже другий рік поспіль Куп'янський міськрайонний центр зайнятості залучає до оплачуваних громадських робіт за рахунок коштів міського бюджету учнівську молодь у період літніх канікул. Роботи на території м. Куп'янськ проводяться двома молодіжними трудовими загонами відповідно до заходів щодо організації оплачуваних громадських робіт для учнівської молоді, які щорічно затверджуються виконавчим комітетом Куп'янської міської ради. У 2011 р. учасниками таких робіт стали 40 куп'янчан з числа учнівської молоді, дітей-сиріт, дітей з малозабезпечених сімей та дітей, позбавлених батьківського піклування. Під керівництвом спеціалістів комунального підприємства "ЖКП №1" молодь приводила до ладу зелені насадження та впорядковувала територію міста. На виплату заробітної плати учасникам таких робіт витрачено 80 тис. грн. з міського бюджету.

У місті Ізюм за участю учнів старших класів загальноосвітніх шкіл була упорядкована територія, прилегла до річки, що є улюбленою зоною відпочинку мешканців міста. Ними також проводились роботи по санітарній очистці міського цвинтаря. Напередодні травневих свят група учнів Ізюмського професійного ліцею, майбутніх каменярів, виконували роботи з оновлення міського парку, що розташований у районному центрі. Ними був здійснений демонтаж напівзруйнованої огорожі парку та встановлення нової, проведені роботи з санітарної очистки його території. Ліцеїсти мали можливість окрім додаткових практичних навичок отримати й матеріальне заохочення.

Студентами Балаклійського коледжу педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди велись роботи по підготовці дитячого закладу відпочинку "Олімпія" до оздоровчого сезону. За їх участі було відремонтовано сім дитячих корпусів, побілено та пофарбовано об'єкти, які є на території оздоровчого табору, приведено в належний санітарний стан його територію.

Організації громадських робіт для учнівської та студентської молоді за кошти місцевих бюджетів у Вовчанському районі передувало проведення "круглого столу" за участю представників центру зайнятості, органів

місцевої виконавчої влади та самоврядування району, керівників професійних та загальноосвітніх навчальних закладів. Першими виявили бажання долучитися до тимчасових робіт студенти Вовчанського медичного коледжу. Десятеро молодих людей виконували роботи по вирубці чагарникової порослі, ліквідації звалищ, збору сміття на території однієї із зон відпочинку м. Вовчанськ. Не залишилися осторонь робіт з благоустрою та впорядкування населених пунктів також учні старших класів загальноосвітніх шкіл, які розташовані на територіях Білоколедзяцької, Старосалтівської, Новоолександрівської, Волохівської, Котівської та Охримівської сільських рад.

Питання стану виділення та подальшого використання коштів місцевих бюджетів на проведення громадських робіт знаходяться на постійному контролі як в Харківському обласному центрі зайнятості, так і в Харківській обласній державній адміністрації. Протягом року їх розгляд двічі виносився на селекторні наради голови Харківської обласної державної адміністрації, на засідання Комітету сприяння зайнятості населення облдержадміністрації та обласної тристоронньої соціально-економічної ради.

Таким чином, на виплату заробітної плати учасникам оплачуваних громадських робіт з місцевих бюджетів області у поточному 2012 році виділено 1 552,1 тис. грн. Окрім того, за ініціативи Харківської обласної державної адміністрації обсяг виділених з місцевих бюджетів на ці цілі коштів включений до переліку показників, що впливають на рейтингову оцінку діяльності районів та міст обласного значення.

З початку року за рахунок виділених коштів до громадських робіт вже залучено 1 262 мешканці області, у тому числі 511 осіб з числа учнівської та студентської молоді, та 322 безробітні особи, на виплату заробітної плати яких витрачено 1 271,1 тис. грн. бюджетних коштів. І це лише частина завдання, яке передбачається виконати спільними зусиллями служби зайнятості, органів місцевої виконавчої влади та самоврядування до кінця поточного року в напрямку організації тимчасових робіт за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Спрямовуючи кошти місцевих бюджетів на організацію оплачуваних громадських робіт для зайнятого населення, в тому числі інвалідів, органи місцевої виконавчої влади та місцевого самоврядування спільно зі службою зайнятості області не лише надають роботу і можливість отримати додатковий заробіток тимчасовим працівникам, сприяють реалізації норм законодавства щодо їх зайнятості, а й допомагають цим людям бути рівноправними членами суспільства.